

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Konflikty etniczne i wyznaniowe, jako zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego i międzynarodowego

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Bezpieczeństwo narodowe Ścieżka - Jednostka organizacyjna Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Poziom kształcenia drugiego stopnia Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów ogólnoakademicki Obligatoryjność fakultatywny		Cykl kształcenia 2021/22 Kod przedmiotu UJ.WSMBNAN.220.07351.21 Języki wykładowe polski Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak Dyscypliny Nauki o bezpieczeństwie Klasyfikacja ISCED 1030 Ochrona i bezpieczeństwo nieokreślone dalej Kod USOS	
Koordynator przedmiotu	Renata Król-Mazur		
Prowadzący zajęcia	Renata Król-Mazur		
Okres Semestr 2	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 18		Liczba punktów ECTS 3.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Cele poznawcze i kształcące: pokazanie powiązań pomiędzy religią, etnicznością a polityką. Przedmiot ma zapoznać z problematyką mechanizmów powstawania konfliktów etnicznych i wyznaniowych, sposobami radzenia sobie z nimi oraz działaniami prewencyjnymi. Cele ideowo-wychowawcze: zwrócenie uwagi na rolę religii w uregulowaniu konfliktów; podkreślenie poszanowania odmienności etnicznej i religijnej występującej na świecie, ze szczególnym podkreśleniem, że stają się one zarzewiem konfliktu poprzez wykorzystanie ich jako tematu zastępczego w celu odwrócenia uwagi od istoty problemu.
----	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Ma podstawową wiedzę o podłożu i przyczynach konfliktów etnicznych i religijnych w ich historycznych i regionalnych kontekstach.	BN_A_K2_W01, BN_A_K2_W02, BN_A_K2_W03	zaliczenie na ocenę
W2	Ma podstawową wiedzę o człowieku jako pomocie konfliktów etnicznych i religijnych.	BN_A_K2_W03	zaliczenie na ocenę
W3	Zna podstawową terminologię i faktografię dotyczącą różnorodnych konfliktów etnicznych i religijnych.	BN_A_K2_W01, BN_A_K2_W03	zaliczenie na ocenę
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Umie dostrzegać czynniki generujące konflikty etniczne i religijne.	BN_A_K2_U01, BN_A_K2_U02	zaliczenie na ocenę
U2	Potrafi dokonać krytycznej oceny oraz zanalizować informację podawane przez źródła różnych stron konfliktu.	BN_A_K2_U01, BN_A_K2_U02, BN_A_K2_U03	zaliczenie na ocenę
U3	Samodzielnie poszukiwać metod pozwalających zapobiegać, łagodzić oraz wygaszać konflikty na tle etnicznym i religijnym.	BN_A_K2_U01	zaliczenie na ocenę
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	Podjęcia się roli mediatora oraz może pośredniczyć w dialogu między członkami różnych mniejszości etnicznych, wyznawcami różnych religii.	BN_A_K2_K03, BN_A_K2_K04	zaliczenie na ocenę
K2	Jest w stanie służyć poradą w sytuacjach kryzysowych związanych z pojawieniem się konfliktów na tle etnicznym i religijnym	BN_A_K2_K02, BN_A_K2_K03	zaliczenie na ocenę

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	18
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	34
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	10

przygotowanie do testu zaliczeniowego	28	
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90	ECTS 3.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Zapoznanie z podstawową terminologią związaną z problematyką: konflikt etniczny, konflikt religijny, konflikt etnoreligijny, nacjonalizm, czystki etniczne a ludobójstwo, ekstreminizm, fundamentalizm, terroryzm religijny.	W3
2.	Konflikt etniczny jako typ konfliktu społecznego. Charakterystyka konfliktu etnicznego ze względu na: podmiot, zasięg, przedmiot, sposób przejawiania się, czas trwania, charakter sprzeczności. Typy konfliktów etnicznych. Źródła zewnętrznych i wewnętrznych konfliktów etnicznych. Omówienie najważniejszych konfliktów etnicznych toczących się w XX i XXI w.	W1, W2, W3, U1, U2
3.	Konflikt religijny i etnoreligijny Symptomy konfliktu religijnego Religia jako czynnik wywołujący lub wzmacniający konflikt etniczny Religia jako czynnik łagodzący lub rozwiązujący konflikt etniczny	W1, W2, W3, U1, U2, U3
4.	Fundamentalizm religijny: chrześcijaństwo (kościół ewangelikalny w USA), judaizm, islam, hinduizm Religia w konfliktach zbrojnych w XX i XXI w. ze szczególnym uwzględnieniem przestrzeni poradzieckiej Terroryzm religijny Sekty religijne jako zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego	W2, U1, U2, U3, K1, K2
5.	Formy i sposoby zapobiegania, łagodzenia oraz interweniowania w przypadku konfliktów etnicznych i religijnych	W1, U1, U3, K2

Informacje rozszerzone

Metody nauczania :

analiza tekstów, wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	zaliczenie na ocenę	Zaliczenie obejmuje całość treści merytorycznych tematyki wykładów oraz znajomość dwóch wybranych z sylabusu artykułów, na podstawie napisanego testu składającego się z dwóch części: a) wyboru, uzupełnień, b) krótkiej części opisowej – (znajomość dwóch wybranych z sylabusu artykułów). Punktowane od najwyższego: część opisowa, test wyboru i uzupełnień. Dodatkowo dla osób szczególnie zainteresowanych tematyką - rozprawka naukowa na dowolny temat z poruszanej problematyki (ok 7 stron) - nagradzana bonusowo przy wystawianiu oceny zaliczeniowej z przedmiotu. Do oceny stosuje się standardową skalę ocen.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak

Literatura

Obowiązkowa

1. Balcerowicz P., "Czy istnieją konflikty etniczne i religijne" [w:] "Zaawansowane zapobieganie konfliktom", red. W. Kostecki, Warszawa 2011.
2. Banek K., "Wojny religijne oraz postawy agresywne o podłożu religijnym", „Państwo i Społeczeństwo”, R. 9 (2009), nr 1, s. 5-26.
3. Bohdanowicz J., "Fundamentalizm religijny i terroryzm jako największe zagrożenia XXI wieku", „Cywilizacja i Polityka”, Nr 2 (2004), s. 69-79.
4. Jakubowski A., "Uwarunkowania konfliktów etnopolitycznych w państwach wielonarodowych", "Środkowoeuropejskie Studia Polityczne" 2018, nr 1, s. 5-22.
5. Konarski W. "Naród, mniejszość, nacjonalizm, religia – przyczynek do dyskursu o pojęciach i powiązaniach między nimi" [w:] Narody XXI wieku, red. A. Hołub (Seria „Forum Politologiczne”, t. V (2007), s. 17-51.
6. "Kwestie narodowościowe w Europie Środkowo-Wschodniej". T. I "Zagadnienia teoretyczne", pod red. R. Zenderowskiego J. Pieńkowskiego, Elipsa, Warszawa 2014, t. II "Od końca XVIII wieku do Jesieni Narodów", pod. red. R. Zenderowskiego, J. Pieńkowskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2015, rozdziały V, VI, VII.
7. Łukaszuk L., "Prawo islamu" - wybrane elementy teorii i praktyka" [w:] "Religia w stosunkach międzynarodowych", pod red. A.M. Solarz, H. Schreiber, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012, s. 467-483.
8. Stefanowicz J., "Nacjonalizm jako problem bezpieczeństwa międzynarodowego"[w:] "Nacjonalizm: konflikty narodowościowe w Europie Środkowej i Wschodniej", pod red. S. Helnarskiego, Toruń 2001, s. 49-57.
9. Wróblewski W., "Terroryzm religijny jako zagrożenie bezpieczeństwa narodowego", „Problemy Bezpieczeństwa” 2007, nr 1, s. 85-95.
10. Zenderowski R., "Konflikt etniczny, konflikt religijny, konflikt etnoreligijny jako konflikty polityczne" [w:] "Religia i polityka na obszarze Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Centralnej" red. T. Stępniewski, Lublin-Warszawa 2013, s. 13-33.

Dodatkowa

1. Bommes M., "Problemy etniczno-narodowe w państwie narodowym" [w:] "Nacjonalizm oraz konflikty etniczno-narodowe", red. J. Polakowska-Kujawa, Warszawa 1999, s.29-42.
2. Domagała A., "Zarządzanie konfliktami etnicznymi połączonymi z masowymi naruszeniami praw człowieka. Główne uwarunkowania i kierunki aktywności państw i organizacji międzynarodowych" [w:] "Konflikty i spory międzynarodowe", pod red. R. Łosia, t. I, Łódź 2009, s. 41-54.
3. Hoffman B., "Oblicza terroryzmu", Warszawa 2001 (z tego dwa rozdziały - Era postkolonialna: terroryzm etnicznonarodowy i separatystyczny, s. 43-63; Religia i terroryzm, s. 83-124.).
4. Izak K., "Nie tylko islam. Ekstremizm i terroryzm religijny", "Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego" 2015, nr 12 (7), s. 183-210.
5. Judyta-Budzyńska M., "Socjologia narodu i konfliktów etnicznych", Warszawa 2010.
6. Kulska J., "Transformation of conflict as a key element of religious and non-religious peacebuilding", https://www.academia.edu/12227676/Transformation_of_conflict_as_a_key_element_of_religious_and_non-religious_peacebuilding
7. Kulska J., "Religijne budowanie pokoju (religious peacebuilding): rola religii w rozwiązywaniu konfliktów [w:] "Religia w konfliktach etnicznych we współczesnym świecie", t.I "Zagadnienia teoretyczne. Europa i obszar poradziecki", pod red. A. Szabaciuka, D. Wybranowskiego, R. Zenderowskiego, Wydawnictwo KUL, Lublin 2016, s. 81-101.
8. Król-Mazur R., "Rola religii w konflikcie o Górski Karabach", [w:] "Armenia – dziedzictwo a współczesne kierunki przemian kulturowo-cywilizacyjnych", pod red. P. Nieczuji-Ostrowskiego, Wydawca Fundacja na rzecz Czystej Energii, Poznań 2016, s. 241-271.
9. Krysienek K., "Religia w konflikcie etnicznym w Bośni i Hercegowinie", "Chorzowskie Studia Polityczne" 2015, nr 10, s. 275-294.
10. "In God's Name. Genocide and Religion in the Twentieth Century", New York-Oxford 2001.
11. Madajczyk P., "Czystki etniczne i klasowe w Europie XX wieku. Szkice do problemu", Warszawa 2010.
12. Markowska-Manista U., "W międzykulturowym zwierciadle traum. Ludobójstwo, rzezie, masakry i zbrodnie przeciw ludzkości na kontynencie afrykańskim w XX i XXI wieku"[w:] "Krwawy cień genocydu. Interdyscyplinarne studia nad ludobójstwem", red. B. Machul-Telus, U. Markowska-Manista, L.M. Nijakowski, Kraków 2011, s. 199-235.

13. Mazowiecki T., "Raporty... z byłej Jugosławii", Warszawa 1993.
14. Midlarsky M. I., "Ludobójstwo w XX wieku", Warszawa 2010.
15. Nijakowski L.M., "Domeny symboliczne. Konflikty narodowe i etniczne w wymiarze symbolicznym", Warszawa 2006.
16. Nijakowski L.M., "Cień XX wieku. Możliwość ochrony ludności cywilnej w czasie czystek etnicznych i ludobójstwa", „Bezpieczeństwo i Ochrona. Kwartalnik Naukowy Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa i Ochrony” 2008, nr 1-2, <http://www.download.lechnijakowski.com/CienXXwieku-BiO 1-2 pdf>.
17. Nijakowski L.M., "Wiek XX stuleciem ludobójstwa. Podstawowe definicje, spory i fakty" [w:] "Krwawy cień genocydu. Interdyscyplinarne studia nad ludobójstwem", red. B. Machul-Telus, U. Markowska-Manista, L.M. Nijakowski, Kraków 2011, s. 23-61.
18. Paterek W., "Nacjonalizm a wojny. Zagrożenia nacjonalistyczne we współczesnym świecie" [w:] "Konflikty współczesnego świata", t. 2, pod red. R. Borkowskiego, Kraków 2002, s. 57-68.
19. Piwowarski J., Depo J., Pajorski P., "Fundamentalizm islamski, a terroryzm w XXI wieku", Kraków 2015.
20. "Religia w stosunkach międzynarodowych", red. A. M.Solarz, H. H. Schreiber, Warszawa 2012, s. 77-91.
21. Romejko A., "Przemoc na tle religijnym we współczesnych Indiach", „Cywilizacja i Polityka”, Nr 6 (2008), s. 135-144.
22. Sokołowski T., "Typologia nacjonalizmów i ich przejawy w konfliktach narodowościowych Europy Środkowej i Wschodniej" [w:] "Nacjonalizm: konflikty narodowościowe w Europie Środkowej i Wschodniej", pod red. S. Helnarskiego, Toruń 2001, s. 39-48.
23. Wnuk-Lisowska E., "Fundamentalizm i Dżihad. Groźna twarz islamu?" [w:] "Religie a wojna i terroryzm", red. J. Drabina, Kraków 2003, s. 111-118.
24. "Wspólnota Niepodległych Państw: fragmegracja-bezpieczeństwo-konflikty etniczne", pod red. T.Kapuśniaka, Lublin - Warszawa 2011.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
BNA_K2_K02	Absolwent jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz jest świadom konieczności zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
BNA_K2_K03	Absolwent jest gotów do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i politycznym na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, inspirowania i organizowania działań na rzecz interesu publicznego oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
BNA_K2_K04	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról w sferze bezpieczeństwa, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym rozwijania dorobku, podtrzymywania etosu, a także przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
BNA_K2_U01	Absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do formułowania problemów, ich analizy i interpretacji, stawiania i testowania hipotez prowadzących do innowacyjnego rozwiązywania postawionych problemów z zakresu bezpieczeństwa
BNA_K2_U02	Absolwent potrafi umiejętnie selekcjonować i wykorzystywać źródła oraz informacje, dokonywać ich syntezy, twórczej interpretacji, krytycznej analizy oraz właściwej prezentacji efektów tych działań
BNA_K2_U03	Absolwent potrafi umiejętnie zastosować metodologię pracy naukowej, dobierać, przystosowywać oraz wykorzystywać właściwe metody i narzędzia, w tym technologie informacyjno-telekomunikacyjne
BNA_K2_W01	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między kluczowymi zagadnieniami bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, a także posiada pogłębioną wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie oraz pokrewnych dyscyplin w obszarze nauk społecznych
BNA_K2_W02	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu historyczną ewolucję i główne tendencje rozwojowe nauk o bezpieczeństwie i dyscyplin pokrewnych w obszarze nauk społecznych
BNA_K2_W03	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji i ich związki z problemami bezpieczeństwa